SPRENDIMAI

TARYBOS SPRENDIMAS (BUSP) 2023/891

2023 m. balandžio 28 d.

dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į veiksmus, kuriais destabilizuojama Moldovos Respublika

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos sutartį, ypač į jos 29 straipsnį,

kadangi:

(1) 2022 m. birželio 23 d. Europos Vadovų Taryba Moldovos Respublikai suteikė šalies kandidatės statusą;

(2) 2023 m. kovo 23 d. Europos Vadovų Taryba savo išvadose pažadėjo toliau teikti visokeriopą atitinkamą paramą Moldovos Respublikai, be kita ko, šalies atsparumo, saugumo, stabilumo, ekonomikos ir energijos tiekimo stiprinimui išorės subjektams vykdant destabilizuojančią veiklą;

(3) dabartinė Moldovos Respublikos vadovybė padarė didelę pažangą stiprindama demokratiją ir teisinę valstybę, taip pat kovodama su korupcija, ir dėjo daug pastangų įgyvendindama veiksmus, nurodytus Europos Komisijos nuomonėje dėl jos paraiškos dėl narystės ES;

(4) toliau įgyvendindama ambicingą reformų darbotvarkę Moldovos Vyriausybė taip pat sprendė įvairias krizes ir vis dažniau susidurdavo su tiesioginėmis grėsmėmis šalies stabilumui, kurias kelia tiek vidaus grupės, turinčios asmeninių interesų, tiek Rusija, o jos dažnai bendradarbiauja, kad trukdytų šaliai vykdyti reformas;

(5) Sąjunga yra pasirengusi naudoti visas turimas politikos priemones, kad prisidėtų prie dabartinės krizės veiksmingo išsprendimo ir reaguotų į destabilizuojamuosius veiksmus, kurie kelia didelę grėsmę demokratijai ir teisinei valstybei Moldovos Respublikoje, be kita ko, stiprindama techninės pagalbos ir pajėgumų stiprinimo programų įgyvendinimą, kad pagerintų Moldovos Respublikos gebėjimą savarankiškai užkirsti kelią tokiems veiksmams ir su jais kovoti pasitelkiant teisminį ir policijos bendradarbiavimą su valstybėmis narėmis;

(6) dėl precedento neturinčio didelio tokių destabilizavimo veiksmų intensyvumo reikia nedelsiant reaguoti, be kita ko, atsižvelgiant į stabilios Moldovos Respublikos, ES šalies kandidatės, besiribojančios su Sąjunga ir Ukraina, svarbą;

(7) grėsmę demokratijai ir teisinei valstybei, taip pat Moldovos Respublikos stabilumui ir saugumui kelia asmenys, kurie trukdo surengti rinkimus ar kenkia jų rengimui ar bando suardyti konstitucinę tvarką, įskaitant smurto veiksmus, Moldovos Respublikoje. Pastangos destabilizuoti Moldovos Respubliką ypač suintensyvėjo nuo Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą pradžios;

(8) grėsmę stabilumui, demokratijai ir teisinei valstybei taip pat kelia asmenys, kurie dalyvauja sunkiuose finansiniuose nusižengimuose, susijusiuose su viešosiomis lėšomis, ir neteisėtame kapitalo eksporte, tokiu mastu, kad jie galėtų perimti valstybės institucijų kontrolę arba daryti didelę įtaką jų veiklai. Tokie veiksmai taip pat gali kelti grėsmę konstitucinei tvarkai;

(9) prieš Moldovos Respubliką nukreiptos destabilizavimo pastangos kelia grėsmę Sąjungos išorės sienų stabilumui ir saugumui;

(10) Moldova paprašė Sąjungos paramos jos kovoje prieš veiksmus, dėl kurių kyla šalies destabilizavimo grėsmė, tuo tikslu nustatant ribojamąsias priemones;

(11) dabartinėmis aplinkybėmis kelionių apribojimo ir turto įšaldymo priemonės turėtų būti taikomos asmenims, atsakingiems už veiksmus ar politiką, kuriais kenkiama Moldovos Respublikos suverenitetui ir nepriklausomybei, taip pat demokratijai, teisinei valstybei, stabilumui ar saugumui Moldovos Respublikoje arba į juos kėsinamasi, jų rėmimą ar įgyvendinimą, ir su jais susijusiems asmenims, subjektams ar organizacijoms;

(12) tam tikroms priemonėms įgyvendinti reikalingi tolesni Sąjungos veiksmai,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad užkirstų kelią atvykti į jų teritorijas arba vykti tranzitu per jas:

a) fiziniams asmenims, kurie yra atsakingi už veiksmus ar politiką, kuriais kenkiama Moldovos Respublikos suverenitetui ir nepriklausomybei ar demokratijai, teisinei valstybei, stabilumui ar saugumui Moldovos Respublikoje arba į juos kėsinamasi, juos remia arba įgyvendina kuriais nors iš šių veiksmų:

   i) trukdydami ar kenkdami demokratiniam politiniam procesui, be kita ko, trukdydami ar rimtai kenkdami rinkimų rengimui ar siekdami destabilizuoti ar suardyti konstitucinę tvarką;

   ii) planuodami, organizuodami ar remdami smurtines demonstracijas ar kitus smurto veiksmus arba juose tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvaudami ar kitaip juos remdami, arba

   iii) vykdydami rimtus finansinius nusižengimus, susijusius su viešosiomis lėšomis, ir neteisėtą kapitalo eksportą;

b) fiziniams asmenims, susijusiems su asmenimis, kurie yra įtraukti į sąrašą pagal a punktą,

kaip nurodyta priede.

2. 1 dalis neįpareigoja valstybių narių neleisti jų pačių piliečiams atvykti į jų teritorijas.

3. 1 dalis nedaro poveikio tiems atvejams, kai valstybė narė privalo laikytis įsipareigojimo pagal tarptautinę teisę, būtent:

a) kaip tarptautinės tarpvyriausybinės organizacijos priimančiosios šalies;

b) kaip Jungtinių Tautų rengiamos ar globojamos tarptautinės konferencijos priimančiosios šalies;

c) pagal daugiašalį susitarimą dėl privilegijų ir imunitetų; arba

d) pagal 1929 m. Šventojo Sosto (Vatikano Miesto Valstybės) ir Italijos sudarytą Taikinimo sutartį (Laterano paktą).

4. Laikoma, kad 3 dalis taikoma ir tais atvejais, kai valstybė narė yra Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (toliau – ESBO) priimančioji šalis.

5. Taryba tinkamai informuojama apie visus atvejus, kai valstybė narė leidžia taikyti išimtį pagal 3 ar 4 dalį.

6. Valstybės narės gali leisti išimties tvarka netaikyti pagal 1 dalį nustatytų priemonių, kai kelionė yra pagrindžiama skubiu humanitariniu poreikiu arba dalyvavimu tarpvyriausybiniuose susitikimuose ir susitikimuose, kuriuos remia ar rengia Sąjunga, arba kurių priimančioji šalis yra ESBO pirmininkaujanti valstybė narė, jeigu jų metu vedamas politinis dialogas, kuriuo tiesiogiai propaguojami ribojamųjų priemonių politiniai tikslai, įskaitant teisinės valstybės, demokratijos, stabilumo ir saugumo Moldovos Respublikoje rėmimą.

7. Valstybės narės taip pat gali leisti taikyti pagal 1 dalį nustatytų priemonių išimtis, kai atvykimas ar vykimas tranzitu yra būtinas teisminio proceso vykdymui.

8. Valstybė narė, ketinanti leisti taikyti 6 arba 7 dalyje nurodytas išimtis, apie tai raštu praneša Tarybai. Laikoma, kad išimtį leista taikyti, išskyrus atvejus, kai viena ar kelios valstybės narės per dvi darbo dienas nuo pranešimo apie siūlomą išimtį gavimo raštu pareiškia prieštaravimą. Jei viena ar kelios valstybės narės pareiškia prieštaravimą, Taryba kvalifikuota balsų dauguma gali nuspręsti leisti taikyti siūlomą išimtį.

9. Kai pagal 3, 4, 6, 7 ir 8 dalis valstybė narė leidžia priede išvardytiems asmenims atvykti į savo teritoriją ar vykti per ją tranzitu, tas leidimas galioja tik tuo tikslu, kuriuo jis atitinkamam asmeniui suteiktas.

2 straipsnis

1. Įšaldomos visos lėšos ir ekonominiai ištekliai, kurie priklauso, kuriuos nuosavybės teise turi, valdo arba kontroliuoja:

a) fiziniai asmenys, subjektai ar organizacijos, kurie yra atsakingi už veiksmus ar politiką, kuriais kenkiama Moldovos Respublikos suverenitetui ir nepriklausomybei ar demokratijai, teisinei valstybei, stabilumui ar saugumui Moldovos Respublikoje arba į juos kėsinamasi, juos remia arba įgyvendina kuriais nors iš šių veiksmų:

   i) trukdydami ar kenkdami demokratiniam politiniam procesui, be kita ko, trukdydami ar rimtai kenkdami rinkimų rengimui ar siekdami destabilizuoti ar suardyti konstitucinę tvarką;

   ii) planuodami, organizuodami ar remdami smurtines demonstracijas ar kitus smurto veiksmus arba juose tiesiogiai are netiesiogiai dalyvaudami ar kitaip juos remdami, arba

   iii) vykdydami rimtus finansinius nusižengimus, susijusius su viešosiomis lėšomis, ir neteisėtą kapitalo eksportą;

b) fiziniai ar juridiniai asmenys, subjektai ar organizacijos, susiję su asmenimis, kurie yra įtraukti į sąrašą pagal a punktą,

   kaip nurodyta priede.

2. Priede išvardytiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms arba jų naudai draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai naudotis lėšomis ar ekonominiais ištekliais.

3. Nukrypstant nuo 1 ir 2 dalių, valstybių narių kompetentingos institucijos tokiomis sąlygomis, kurias jos laiko tinkamomis, gali leisti nutraukti tam tikrų įšaldytų lėšų ar ekonominių išteklių įšaldymą arba leisti naudotis tam tikromis lėšomis ar ekonominiais ištekliais, jeigu jos nustato, kad atitinkamos lėšos arba ekonominiai ištekliai yra:

a) būtini priede išvardytų asmenų ir jų išlaikomų šeimos narių pagrindiniams poreikiams tenkinti, įskaitant mokėjimus už maistą, nuomą ar hipotekos paskolą, vaistus ir gydymą, mokesčius, draudimo įmokas ir mokesčius už komunalines paslaugas;

b) skirti tik pagrįstiems mokesčiams už profesines paslaugas sumokėti ir su teisinių paslaugų teikimu susijusioms išlaidoms kompensuoti;

c) skirti tik mokesčiams arba aptarnavimo išlaidoms už kasdienį įšaldytų lėšų arba ekonominių išteklių laikymą ar tvarkymą sumokėti;

d) būtini ypatingoms išlaidoms apmokėti, jei kompetentinga institucija kitų valstybių narių kompetentingoms institucijoms ir Komisijai ne vėliau kaip prieš dvi savaites iki leidimo suteikimo yra pranešusi priežastis, dėl kurių, jos nuomone, konkretus leidimas turėtų būti suteiktas, arba

e) mokėtini į diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos arba tarptautinės organizacijos, kuri pagal tarptautinę teisę naudojasi imunitetu, sąskaitą arba iš jos, jei tokie mokėjimai skirti naudoti diplomatinės atstovybės ar konsulinės įstaigos arba tarptautinės organizacijos oficialiais tikslais.

Atitinkama valstybė narė informuoja kitas valstybes nares ir Komisiją apie pagal šią dalį suteiktus leidimus.

4. Nukrypstant nuo 1 dalies, valstybių narių kompetentingos institucijos gali leisti nutraukti tam tikrų lėšų arba ekonominių išteklių įšaldymą, jei tenkinamos šios sąlygos:

a) lėšoms ar ekonominiams ištekliams taikomas arbitražinis sprendimas, priimtas iki tos dienos, kurią 1 dalyje nurodyti asmuo, subjektas arba organizacija buvo įtraukti į priede pateiktą sąrašą, arba Sąjungoje priimtas teisminės institucijos ar administracinis sprendimas, arba atitinkamoje valstybėje narėje vykdytinas teisminės institucijos sprendimas, priimtas iki arba po tos dienos;

b) lėšos ar ekonominiai ištekliai bus naudojami tik reikalavimams, kurių vykdymas užtikrintas tokiu sprendimu arba kurie pripažinti teisėtais tokiu sprendimu, tenkinti, laikantis taikomais įstatymais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais tokius reikalavimus kreditorių asmenų teises, nustatytų ribų;

c) sprendimas nėra priede pateiktame sąraše nurodyto fizinio ar juridinio asmens, subjekto arba organizacijos naudai ir

d) sprendimo pripažinimas neprieštarauja atitinkamos valstybės narės viešajai tvarkai.

Apie leidimus, suteiktus pagal šią dalį, atitinkama valstybė narė informuoja kitas valstybes nares ir Komisiją per dvi savaites nuo leidimo suteikimo.

5. 1 dalis neužkerta kelio į sąrašą įtrauktam fiziniam ar juridiniam asmeniui, subjektui arba organizacijai pervesti mokėtiną sumą pagal sutartį, sudarytą iki tokio fizinio ar juridinio asmens, subjekto arba organizacijos įtraukimo į priede pateiktą sąrašą, jeigu atitinkama valstybė narė nustatė, kad mokėjimo tiesiogiai ar netiesiogiai negauna 1 dalyje nurodytas fizinis ar juridinis asmuo, subjektas arba organizacija.

6. 2 dalis netaikoma, kai įšaldytos sąskaitos papildomos:

a) palūkanomis arba kitomis dėl tų sąskaitų atsirandančiomis pajamomis;

b) mokėjimais pagal sutartis, susitarimus ar įsipareigojimus, kurie buvo sudaryti arba atsirado iki datos, kurią toms sąskaitoms pradėtos taikyti 1 ir 2 dalyse numatytos priemonės, arba

c) mokėjimais pagal Sąjungoje priimtus arba atitinkamoje valstybėje narėje vykdytinus teisminių institucijų, administracinius ar arbitražo sprendimus,

su sąlyga, kad tokioms palūkanoms, kitoms pajamoms ir mokėjimams toliau taikomos 1 dalyje numatytos priemonės.

7. 2 dalyje nustatytas draudimas netaikomas organizacijoms ir įstaigoms, kurios yra Sąjungos įvertintos pagal ramsčius ir su kuriomis Sąjunga yra pasirašiusi finansinį partnerystės pagrindų susitarimą, kurio pagrindu šios organizacijos ir agentūros veikia kaip Sąjungos humanitarinės partnerės, jeigu 2 dalyje nurodytas lėšas ar ekonominius išteklius teikti būtina išimtinai humanitariniais tikslais Moldovos Respublikoje.

8. Atvejais, kurių neapima 7 dalis, ir nukrypdamos nuo 1 ir 2 dalių, valstybės narės kompetentingos institucijos gali suteikti specialiuosius ar bendruosius leidimus – tokiomis bendrosiomis ar specialiosiomis sąlygomis, kurias jos laiko tinkamomis – nutraukti tam tikrų lėšų arba ekonominių išteklių įšaldymą arba leisti naudotis tam tikromis lėšomis arba ekonominiais ištekliais, jeigu šias lėšas ar ekonominius išteklius teikti būtina yra būtinas išimtinai humanitariniais tikslais Moldovos Respublikoje.

3 straipsnis

1. Valstybės narės arba Sąjungos vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai (toliau – vyriausiasis įgaliotinis) pasiūlymu Taryba vieningai nusprendžia sudaryti priede pateiktą sąrašą ir jį iš dalies pakeisti.

2. Taryba tiesiogiai, jeigu adresas žinomas, arba viešai paskelbdama pranešimą, atitinkamam fiziniam ar juridiniam asmeniui, subjektui arba organizacijai praneša apie 1 dalyje nurodytą sprendimą, įskaitant įtraukimo į sąrašą priežastis, taip suteikdama tokiam asmeniui, subjektui arba organizacijai galimybę pateikti pastabas.

3. Jeigu pateikiama pastabų arba naujų esminių įrodymų, Taryba peržiūri 1 dalyje nurodytą sprendimą ir atitinkamai informuoja tą asmenį, subjektą arba organizaciją.

4 straipsnis

1. Priede pateikiamos 1 ir 2 straipsniuose nurodytų fizinių ir juridinių asmenų, subjektų ir organizacijų įtraukimo į sąrašą priežastys.

2. Priede pateikiama informacija, jei jos turima, būtina atitinkamiems fiziniams ar juridiniams asmenims, subjektams ar organizacijoms identifikuoti. Tokia apie fizinius asmenis pateikiama informacija gali būti, be kita ko: vardai, pavardės ir kiti vardai; gimimo data ir vieta; pilietybė; paso ir tapatybės kortelės numeriai; lytis; adresas, jei žinomas, ir pareigos arba profesija. Tokia apie juridinius asmenis, subjektus ar organizacijas pateikiama informacija gali būti, be kita ko: pavadinimai; registracijos vieta ir data; registracijos numeris ir veiklos vieta.

5 straipsnis

1. Vykdydami savo užduotis pagal šį sprendimą, Taryba ir vyriausiasis įgaliotinis gali tvarkyti asmens duomenis, visų pirma:

a) Taryba – priedo pakeitimų rengimo ir priėmimo tikslais;

b) vyriausiasis įgaliotinis – priedo pakeitimų rengimo tikslais.

2. Kai taikytina, Taryba ir vyriausiasis įgaliotinis gali tvarkyti atitinkamus duomenis, susijusius su į sąrašą įtrauktų fizinių asmenų įvykdytomis nusikalstamomis veikomis, jų atžvilgiu priimtais apkaltinamaisiais nuosprendžiais arba jiems taikomomis saugumo priemonėmis, tik tiek, kiek toks tvarkymas būtinas priedui parengti.

3. Šio sprendimo tikslais Taryba ir vyriausiasis įgaliotinis paskiriami duomenų valdytojais, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2018/1725 ([1]) 3 straipsnio 8 punkte, siekiant užtikrinti, kad atitinkami fiziniai asmenys galėtų naudotis savo teisėmis pagal Reglamentą (ES) 2018/1725.

6 straipsnis

Negali būti tenkinami jokie su sutartimi arba sandoriu, kurių vykdymui tiesioginį arba netiesioginį, visapusišką arba dalinį poveikį turėjo šiuo sprendimu nustatytos priemonės, susiję reikalavimai, įskaitant reikalavimus dėl žalos atlyginimo arba kitus šios rūšies reikalavimus, pavyzdžiui, reikalavimus dėl kompensacijos ar dėl garantijos suteikimo, visų pirma reikalavimus pratęsti arba apmokėti obligaciją, garantiją ar žalos atlyginimo įsipareigojimą, ypač finansinę garantiją ar finansinį žalos atlyginimo įsipareigojimą, kad ir kokia būtų jų forma, kuriuos pateikė:

a) į priede pateiktą sąrašą įtraukti fiziniai ar juridiniai asmenys, subjektai ar organizacijos;

b) fiziniai ar juridiniai asmenys, subjektai ar organizacijos, veikiantys per vieną iš a punkte nurodytų fizinių ar juridinių asmenų, subjektų ar organizacijų arba jų vardu.

7 straipsnis

Siekiant, kad šiame sprendime nustatytų priemonių poveikis būtų kuo didesnis, Sąjunga skatina trečiąsias valstybes patvirtinti ribojamąsias priemones, panašias į numatytas šiame sprendime.

8 straipsnis

Šis sprendimas taikomas iki 2024 m. balandžio 29 d.

Šis sprendimas nuolat peržiūrimas. Jei Taryba mano, kad sprendimo tikslai nepasiekti, atitinkamai jo galiojimas pratęsiamas arba sprendimas iš dalies keičiamas.

([1]) 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018 11 21, p. 39).

Peržiūrėdama pagal 1 straipsnio 1 dalies a punkto iii papunktį ir 2 straipsnio 1 dalies a punkto iii papunktį priimtas ribojamąsias priemones Taryba atitinkamai atsižvelgia į tai, ar atitinkamų asmenų atžvilgiu dėl jų elgesio, dėl kurio jie buvo įtraukti į sąrašą, yra pradėtas teisminis procesas.

9 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje 2023 m. balandžio 28 d.

Tarybos vardu
Pirmininkė
J. ROSWALL

PRIEDAS

1 ir 2 straipsniuose nurodytų fizinių ir juridinių asmenų, subjektų ir organizacijų sąrašas

(…)